

Acute aanpak van een epileptische aanval.

Dr. A. Meurs
Neurologie
Referentiecentrum voor Refractaire Epilepsie (RCRE)
UZ Gent

Epilepsie in cijfers.

prevalentie in Vlaanderen:	5 / 1000
aantal patiënten in België:	+/- 60.000
wereldwijd:	+/- 50 miljoen
nieuwe gevallen epilepsie / jaar	40-70 / 100.000

Wat is epilepsie ?

epilepsie

= een **chronische aandoening** van de hersenen,
waarbij herhaaldelijk en spontaan **epileptische
aanvallen** optreden

epileptische aanval

= **tijdelijke** verandering in perceptie, gedrag en/of
bewustzijn ten gevolge van een **abnormale
elektrische ontlading** in de hersenen

Wat is epilepsie?

- epilepsie ≠ 1 ziekte
- talrijke oorzaken van epilepsie:
  - { # genetisch
→ e.g. idiopathische gegeneraliseerde epilepsie
  - { # verworven (schade aan de hersenen)
→ e.g. symptomatische lokalisatiegebonden epilepsie

Wat is epilepsie?

verschillende soorten epilepsie

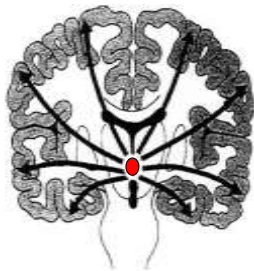

verschillende soorten epileptische aanvallen

de correcte handeling bij een epileptische aanval
hangt in grote mate af van het type aanval dat een
patiënt doormaakt

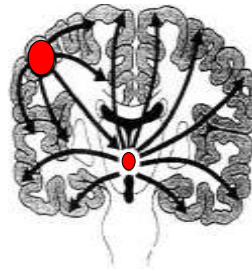
herkennen = juist handelen

Soorten epileptische aanvallen

PRIMAIR GEGENERALISEERDE
AANVAL

tonisch-clonische aanval
absence

PARTIËLE AANVAL

simpel partiële aanval
complex partiële aanval
secundaire generalisatie

Tonisch – clonische aanval

- soms vaag omschreven waarschuwing
- **tonische fase:** plotse, hevige tonische contractie van spieren (kreet, val), rigiditeit, cyanose, tongbeet, urineverlies
- **clonische fase:** clonische spiercontracties, soms al AH, meestal cyanotisch, speekselvloed
- relaxatie, diepe AH, bewusteloos

- duurt meestal maar enkele minuten

- postictaal: slaperigheid, slapen, spierpijn & hoofdpijn

Tonisch – clonische aanval

Tijdens de aanval:

- blijf rustig, de meeste aanvallen duren maar enkele minuten
- probeer de patiënt niet te verplaatsen of de aanval tegen te houden
- voorkom kwetsuren door voorwerpen in omgeving te verplaatsen
- probeer ademhalingsweg indien nodig vrij te maken
- steek NOOIT iets tussen de tanden van de patiënt
- laat de patiënt niet alleen

Als de aanval > 5 minuten duurt:

- medische urgentie = verwittig (huis)arts / hulpdiensten
- overweeg noodmedicatie

Tonisch – clonische aanval

Na de aanval:

- breng de patiënt in stabiele zijligging
- zorg voor comfort (hoofdkussen, ...)
- blijf bij de patiënt tot het bewustzijn terugkeert of tot gespecialiseerde medische zorg kan geboden worden
- geef de patiënt geen water, PO medicatie of voedsel tot hij / zij volledig alert is

Absence

- plots ontstaan
- onderbreking van voorafgaande activiteit
- lege, starre blik
- soms korte opwaartse beweging van ogen
- duurt enkele – 30 seconden
- komt vaak vele keren per dag voor

Absence

Tijdens de aanval:

- bewaak de veiligheid van de patiënt
- meestal geen specifieke interventie nodig

Algemeen:

- laat het kind niet alleen bij risicovolle activiteiten en wees steeds alert! bvb. zwemmen, fietsen,...

Partiële aanvallen

- symptomen variabel ~ plaats in de hersenen waar de aanval begint
- met of zonder bewustzijnsverlies
- elke partiële aanval kan secundair generaliseren

Partiële aanvallen

Tijdens de aanval:

- vermijdt dat patiënt zich verwondt
- probeer de aanval niet tegen te houden
- probeer hem / haar gerust te stellen
- blijf bij de patiënt tot de aanval over is

Na de aanval:

- blijf bij de patiënt tot het bewustzijn terugkeert of tot gespecialiseerde medische zorg kan geboden worden

Als de aanval > 5 minuten duurt:

- overweeg invoeren van (huis)arts / hulpdiensten
- overweeg noodmedicatie

Bij secundaire generalisatie:

- aanpak zoals voor tonisch-clonische aanval

Wanneer is medische hulp vereist?

- wanneer iemand die niet met epilepsie gekend is een epileptische aanval heeft
- wanneer de aanval langer duurt dan 5 minuten
- wanneer de persoon zeer traag of niet bij bewustzijn komt of gedesoriënteerd blijft
- wanneer de persoon na de aanval ademhalingsproblemen heeft
- wanneer de persoon zwanger is of duidelijk medische hulp nodig heeft (vb. brandwonden)

Wanneer is noodmedicatie vereist?

- wanneer een tonisch-clonische aanval langer dan 5 minuten duurt
- wanneer een partiële aanval langer dan 5 minuten duurt
- wanneer verschillende aanvallen kort na mekaar optreden en de patiënt tussen de aanvallen door niet volledig herstelt

Welke medicatie ?

intraveneus / intramusculair / intrarectaal

Temesta® (lorazepam) 4 mg / ampule (½ - 1 ampule)

Valium® (diazepam) 10 mg / ampule (½ - 1 ampule)

rectiole diazepam (5-10 mg) (magistraal of Stesolid®)

Dormicum® (midazolam) 5 mg / ampule (½ - 1 ampule)

(neusspray op komst ?)

Welke medicatie ?

peroraal

Temesta Expidet® (lorazepam) 1 – 2.5 mg sublinguaal

Valium® (diazepam) 10 mg

Rivotril® druppels (2.5 mg/ml)

Dormicum® (midazolam) 5 mg / ampule (½ - 1 ampule)

Nevenwerkingen

- sufheid / somnolentie
- ademhalingsdepressie (O₂ geen overbodige luxe)
- hypotensie

Universitair Ziekenhuis Gent

